

CIRCUITS BIESTABLES

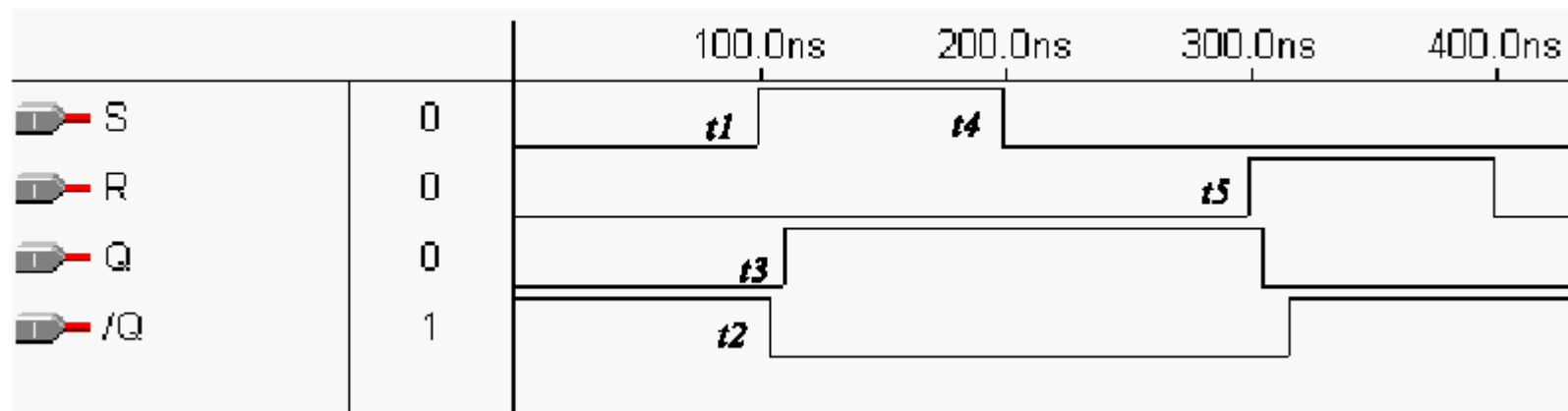
Índex de conceptes

- Biestables
- Latch
- FFs MS i per flanc
- Entrades Asíncrones
- Tipus RS
- Tipus D
- Tipus JK
- Tipus T

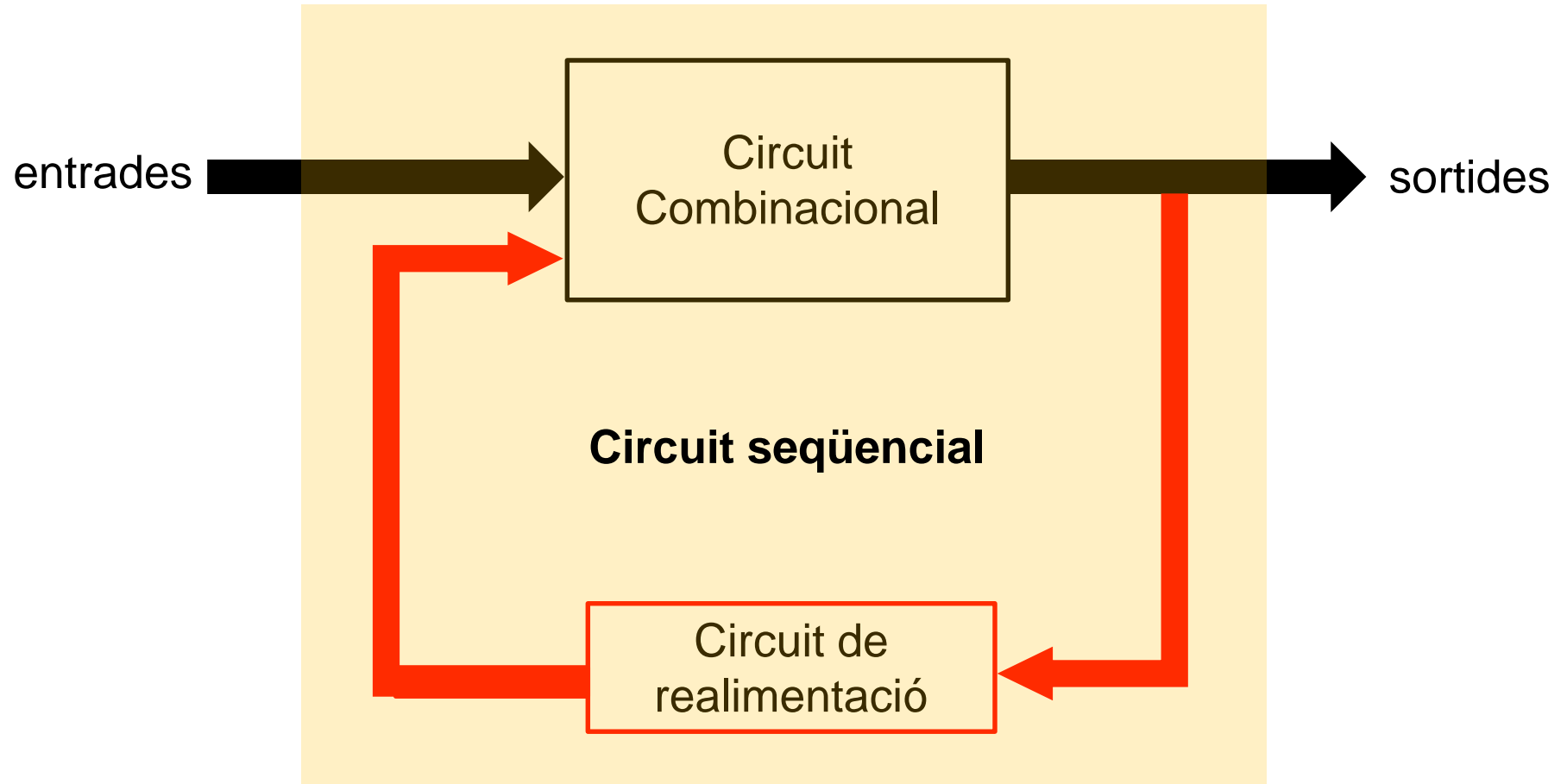
Els circuits seqüencials són circuits en els quals **les sortides depenen del valor de les entrades en l'instant de temps considerat i a més de l'estat anterior de les entrades**. Tenen, doncs, **memòria** dels estats anteriors.

Exemple: dial d'un telèfon

La descripció es pot realitzar mitjançant un **diagrama temporal d'estats**, on es manifesta l'evolució del sistema en **funció del temps** i dels diferents valors de les entrades.

Un circuit seqüencial es pot entendre com un circuit combinacional on les sortides es tornen a utilitzar, via un circuit lògic, per combinar-les amb les entrades i produir noves sortides (**realimentació**).

Multivibradors

Són la base dels circuits seqüencials. N'hi ha de 3 tipus:

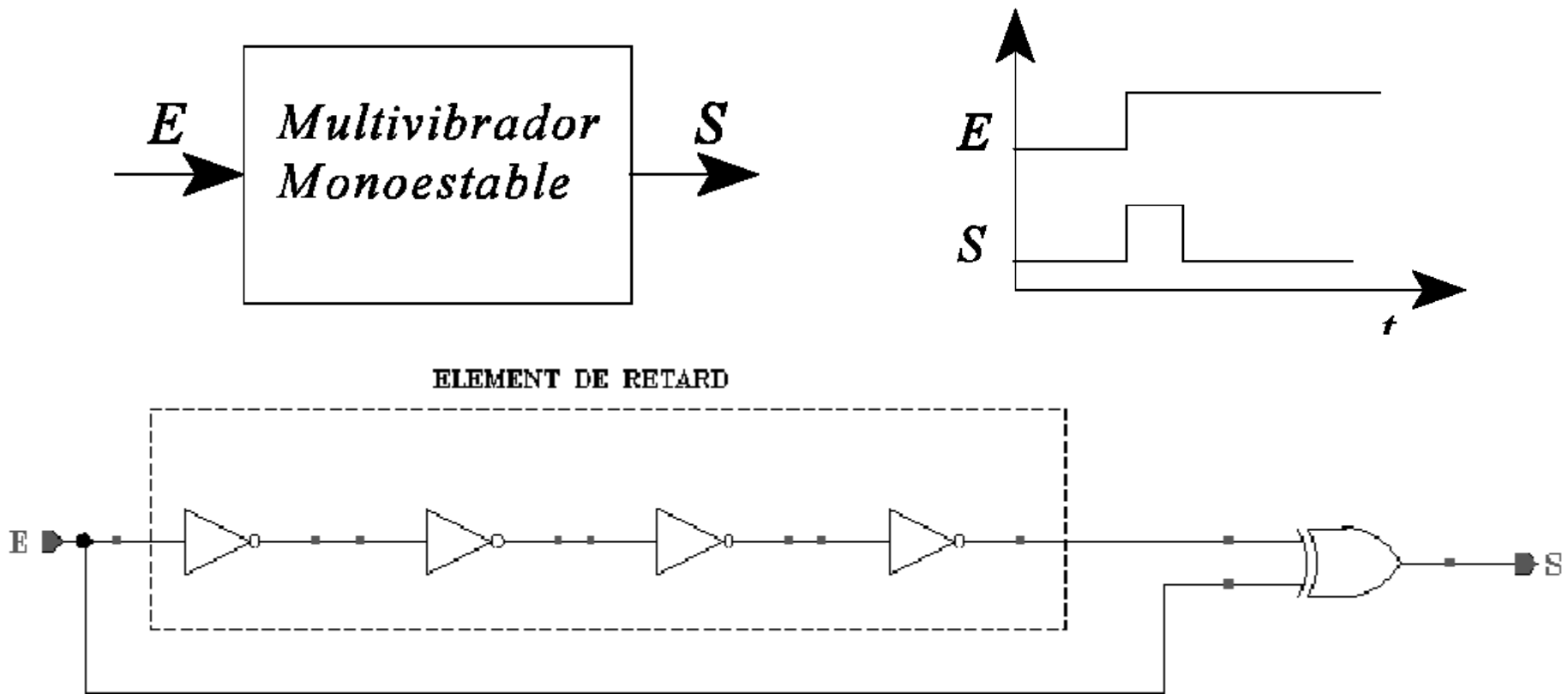
- Monoestable (1 estat estable)
- Astable (cap estat estable)
- **Biestable** (2 estats estables)

Són els ***bàsics*** per a entendre els circuits seqüencials, per les seves característiques de memòria.

Definim **estat del sistema** a cadascuna de les situacions estables i distingibles en que es pot trobar el sistema.

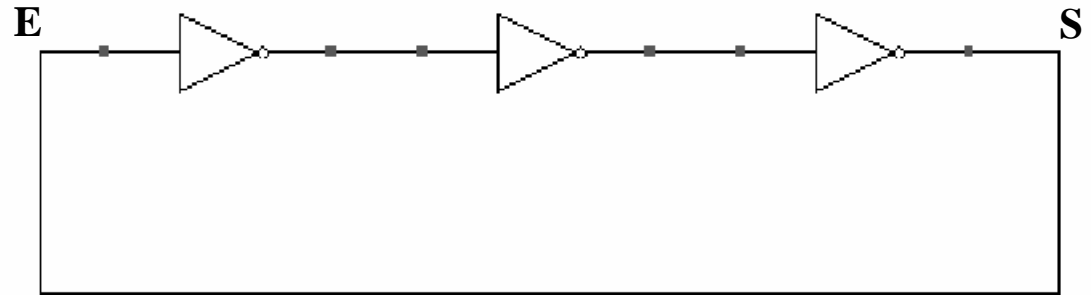
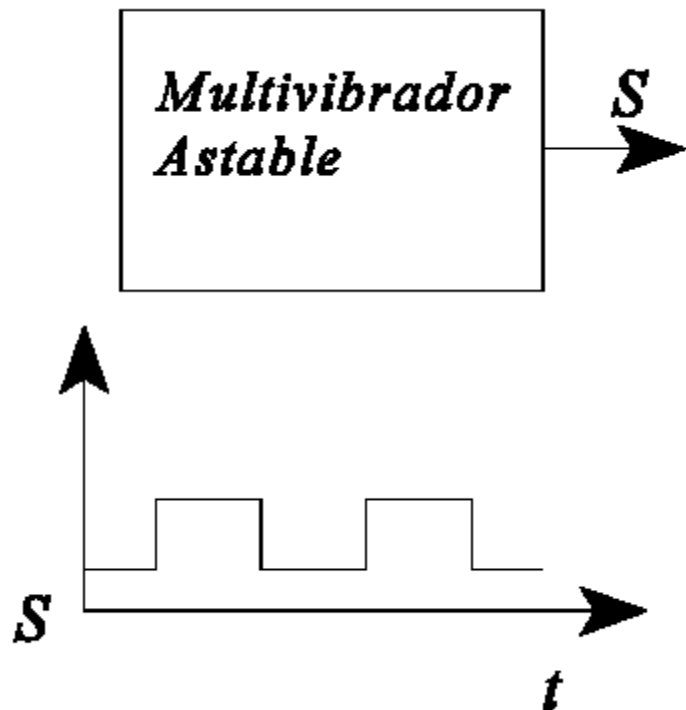
Multivibrador monoestable

És un circuit que genera un pols d'una durada determinada quan se li aplica un senyal a l'entrada. Té, per tant, **un sol estat estable**. Són molt útils per generar un disparador (**trigger**).

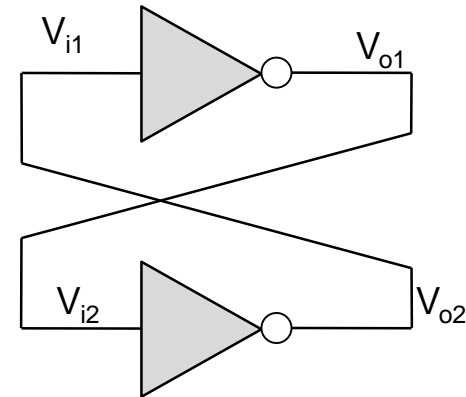
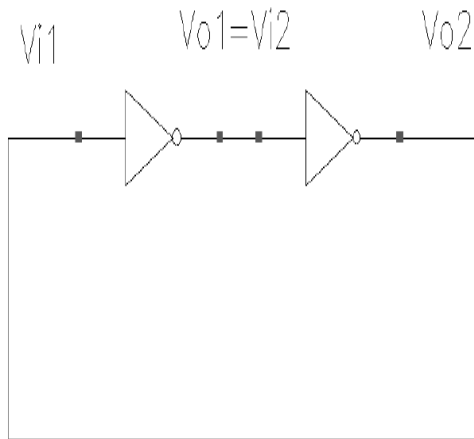
Multivibrador astable

És un circuit que **no té cap estat estable**, ja que la sortida oscil·la entre dos estats. Són molt útils per generar **senyals de rellotge**.

Multivibrador biestable

És un circuit que té **dos estats estables** i que es passa de l'un a l'altre mitjançant l'aplicació d'un determinat senyal d'entrada. En cas de no aplicar cap senyal, el sistema es manté indefinidament a l'estat en que estava.

Disposa de 2 estats estables:

1. $V_{i1}=0$; $V_{o1}=1=V_{i2}$; $V_{o2}=0=V_{i1}$
2. $V_{i1}=1$; $V_{o1}=0=V_{i2}$; $V_{o2}=1=V_{i1}$

La commutació es produeix per l'aplicació d'un senyal disparador d'entrada a V_{i1} : si es commuta l'entrada V_{i1} de 0 a 1, es desencadena la “basculació” cap a l'altre estat estable, i V_{i2} commuta de 1 a 0

Tipus de biestables

Podem classificar els biestables en funció de:

les seves entrades:

1. RS
2. **D**
3. JK
4. T

el mode de funcionament:

1. circuits no sincronitzats
2. circuits activats per nivell lògic (latch activat per nivell) \square
3. circuits activats per pols (flip-flop master-slave) **MS**
4. circuits activats per canvi de nivell (**flip-flop edge triggered**) \updownarrow

Es pot combinar **qualsevol tipus de entrada**
amb **qualsevol mode de funcionament**

Tipus de biestables

A l'hora de dissenyar un biestable es pot fer amb **tots tipus de portes** utilitzant adequadament l'àlgebra de Boole.

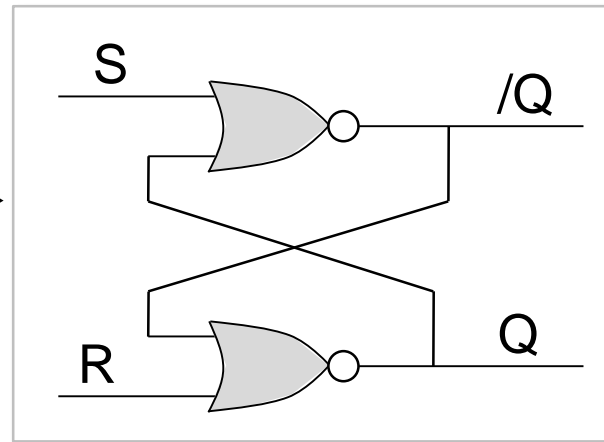
A continuació veurem els següents **exemples** de diferent tipus de entrades i modes de funcionament:

1. Biestable RS
2. Latch RS (pany, nivell)
3. Flip-Flop (FF) ordenador-seguidor RS (master-slave)
4. Latch D
5. FF JK ordenador-seguidor
6. FF D positive edge-triggered
7. FF JK negative edge-triggered
8. FF T (toggle) positive edge-triggered

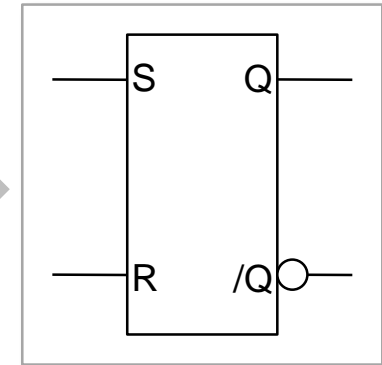
Bistable RS

Els bistables tenen dues entrades de dades anomenades S (**set**, posar a 1) i R (**reset**, posar a 0) i dues sortides, una complementada de l'altre Q i \bar{Q} (que escriurem com $/Q$).

dissenyat amb
portes NOR

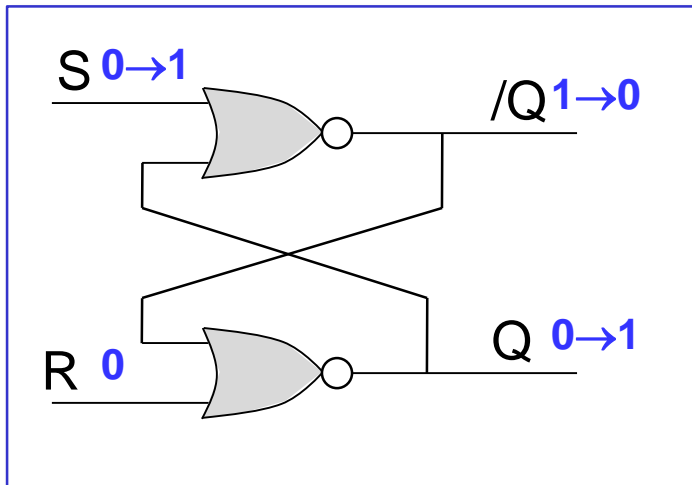

SÍMBOL

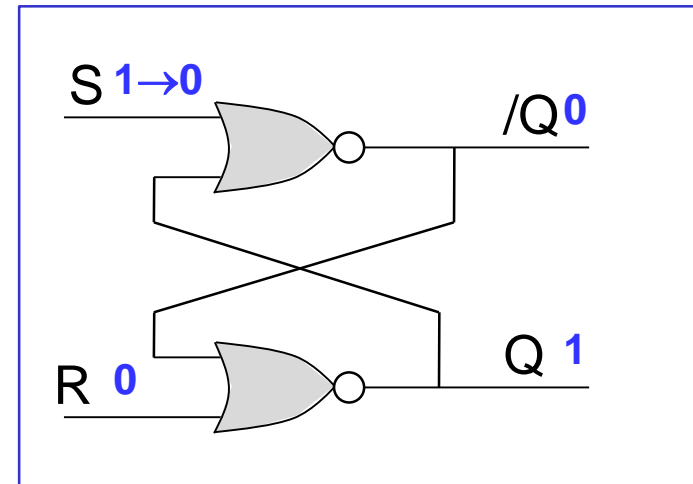

Suposem que inicialment $S=R=0$, $Q=0$ i $/Q=1$ (el sistema és estable perquè és autoconsistent: la porta de dalt té entrades $S=Q=0$ i sortida $/Q=1$; la porta de sota té entrades $R=0$, $/Q=1$ i sortida $Q=0$). Analitzem què passa quan variem les entrades S i R.

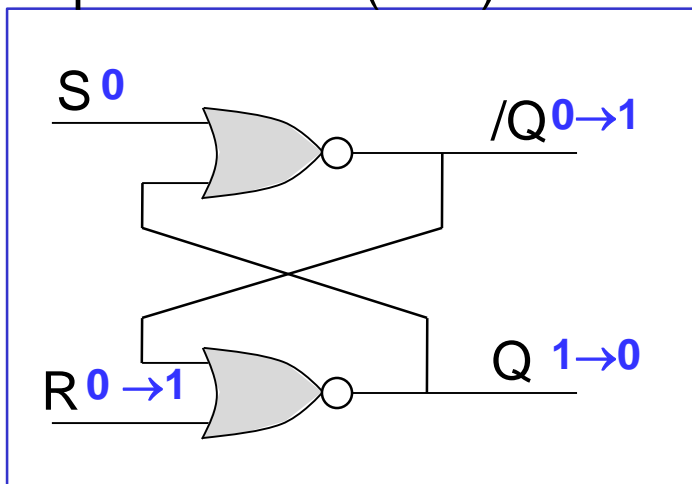
Estat inicial del biestable $Q=0$.
El passem a 1 ($S=1$)

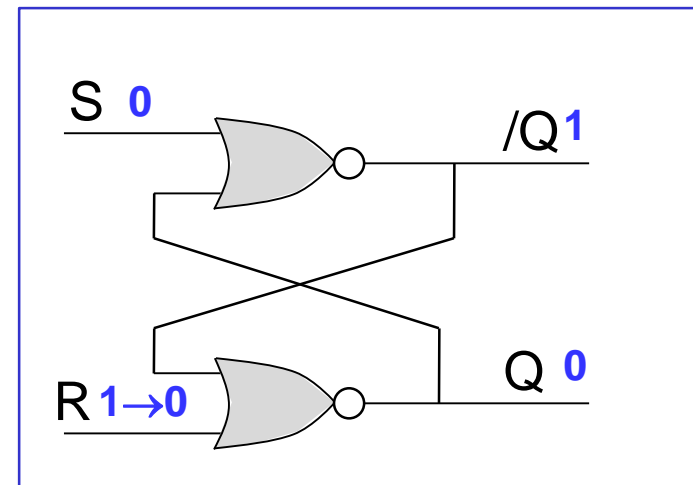
Si tornem l'entrada S a 0, el biestable manté l'estat

Estat inicial del biestable $Q=1$.
El passem a 0 ($R=1$)

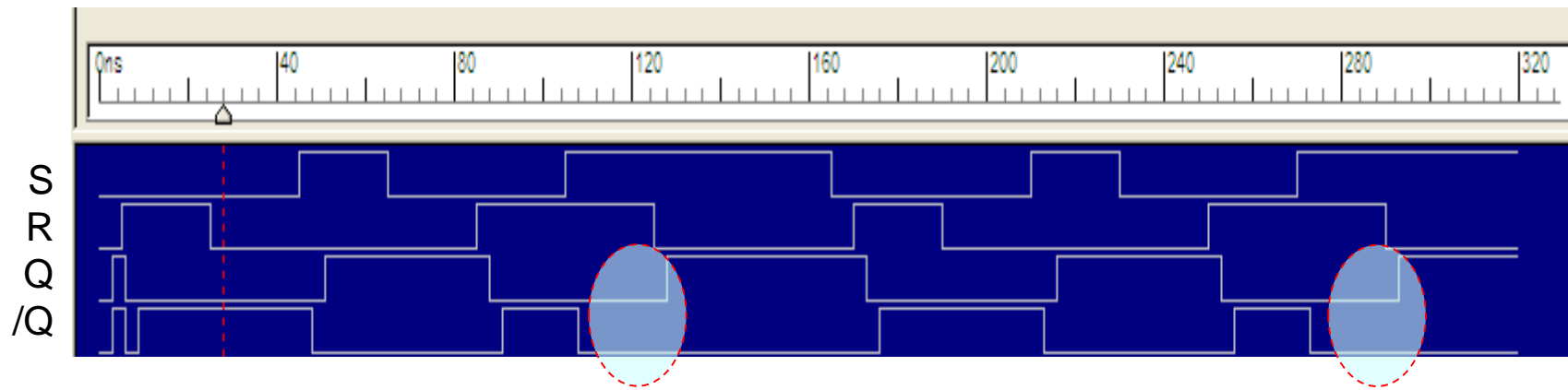

Si tornem l'entrada R a 0, el biestable manté l'estat

Observem que quan $S=1$ (i $R=0$), el biestable passa a l'estat 1 i si tornem les dues entrades a 0 manté l'estat estable. A més a més quan $R=1$ (i $S=0$), el biestable passa a l'estat 0 i si tornem les dues entrades a 0 també manté l'estat estable. Per tant veiem que la **bàscula té memòria de l'última entrada que ha sigut a '1'**

El **problema** es presenta quan S i R passen simultàniament a 1, ja que la sortida serà $Q=\bar{Q}=0$, que és inconsistent amb la definició (**és un estat no desitjat**). A més, si S i R tornen simultàniament a 0, no sabem quin estat s'assolirà.

El comportament d'aquest biestable es pot descriure mitjançant la taula de la veritat següent, on es representa **l'estat futur Q^+** en funció de les variables d'entrada i de **Q** l'estat del sistema en el moment actual:

S	R	Q	Q^+
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	0
0	1	1	0
1	0	0	1
1	0	1	1
1	1	0	X
1	1	1	X

$$Q^+ = S + \overline{R} \cdot Q$$

Hi ha una forma reduïda d'aquesta taula que és

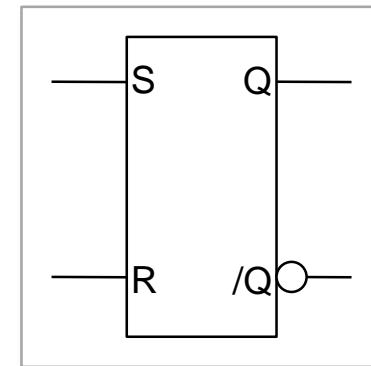
S	R	Q^+
0	0	Q
0	1	0
1	0	1
1	1	X

S	R	Q	Q ⁺
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	0
0	1	1	0
1	0	0	1
1	0	1	1
1	1	0	X
1	1	1	X

Una altre forma de representar el comportament és utilitzant l'anomenada taula d'excitació. En aquesta taula es representa, sabent la transició que s'ha de produir a la sortida, quins han de ser els estats de les variables d'entrada que provoquen aquesta transició.

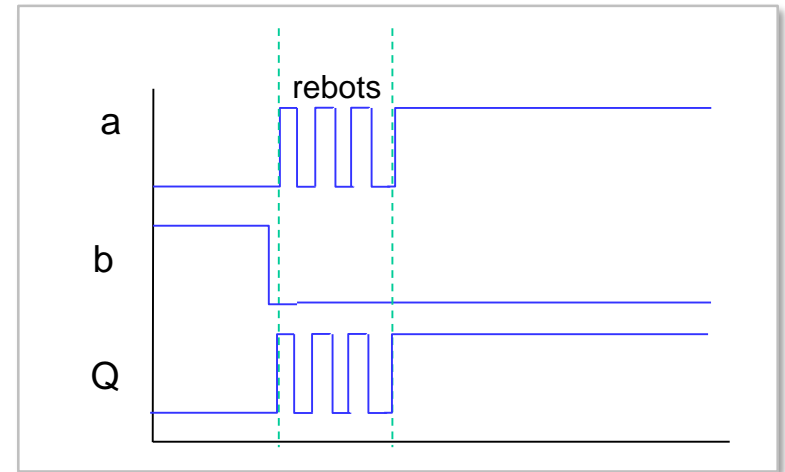
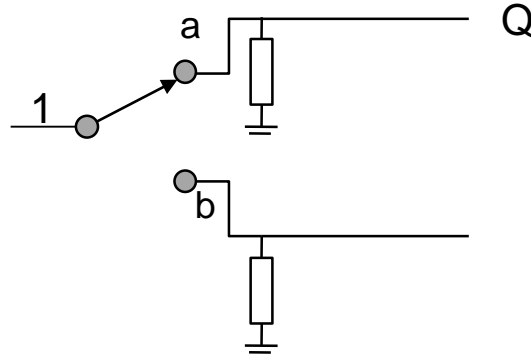

Q	Q ⁺	S	R
0	0	0	X
0	1	1	0
1	0	0	1
1	1	X	0

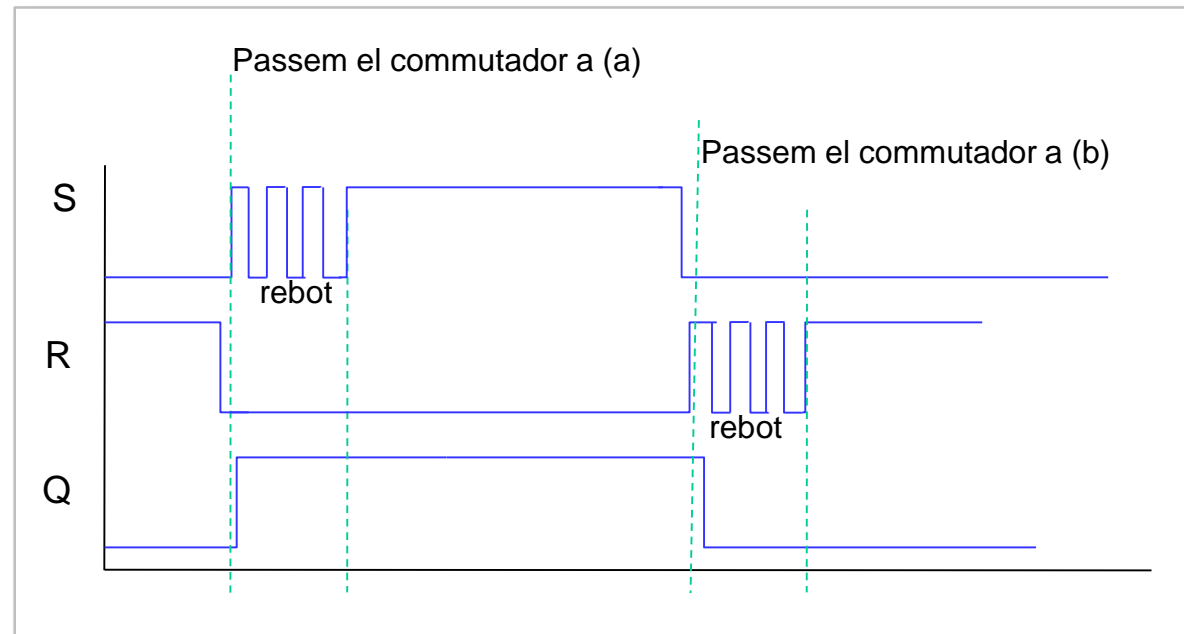
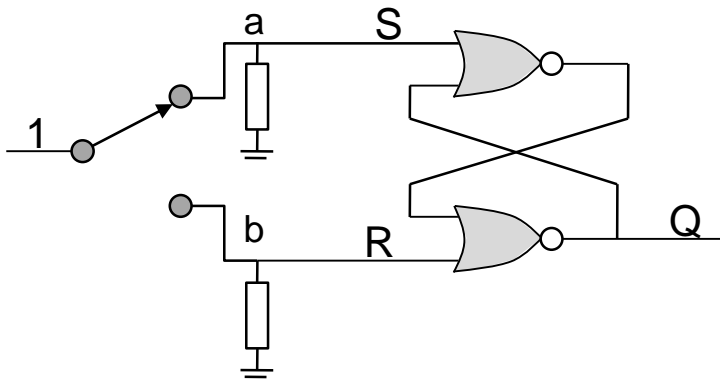

Exemple - aplicació

Interruptor

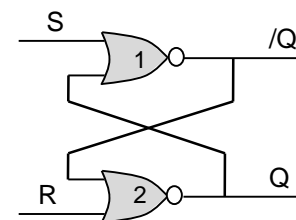
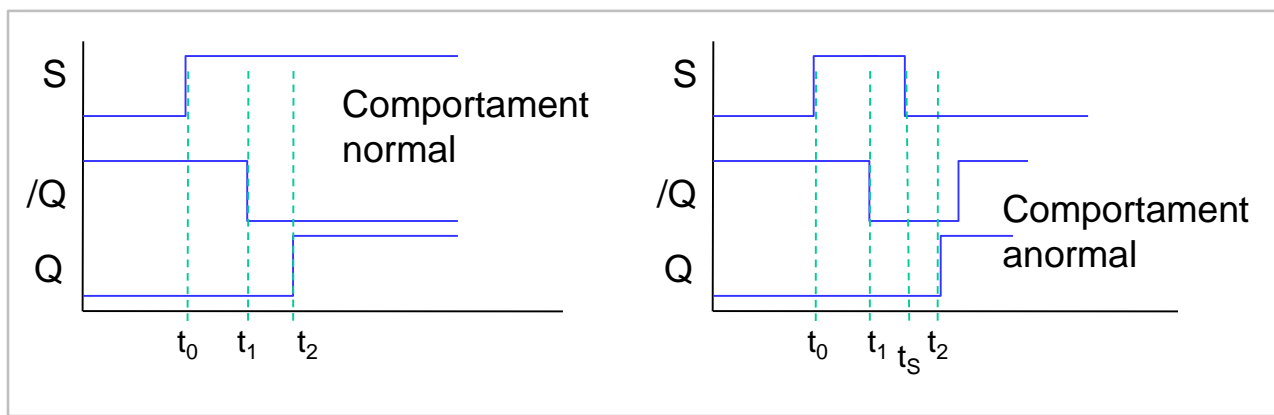

Eliminació de rebots en els interruptors

Comportament anormal

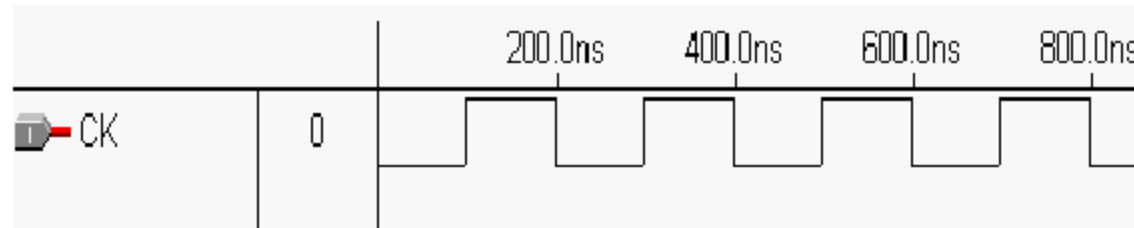
Els biestables tenen el **problema** d'un comportament temporal anormal, ja que requereixen un cert temps per poder produir les commutacions de les portes. Això obliga a definir una durada mínima d'aplicació dels senyals (sincronització dels dispositius).

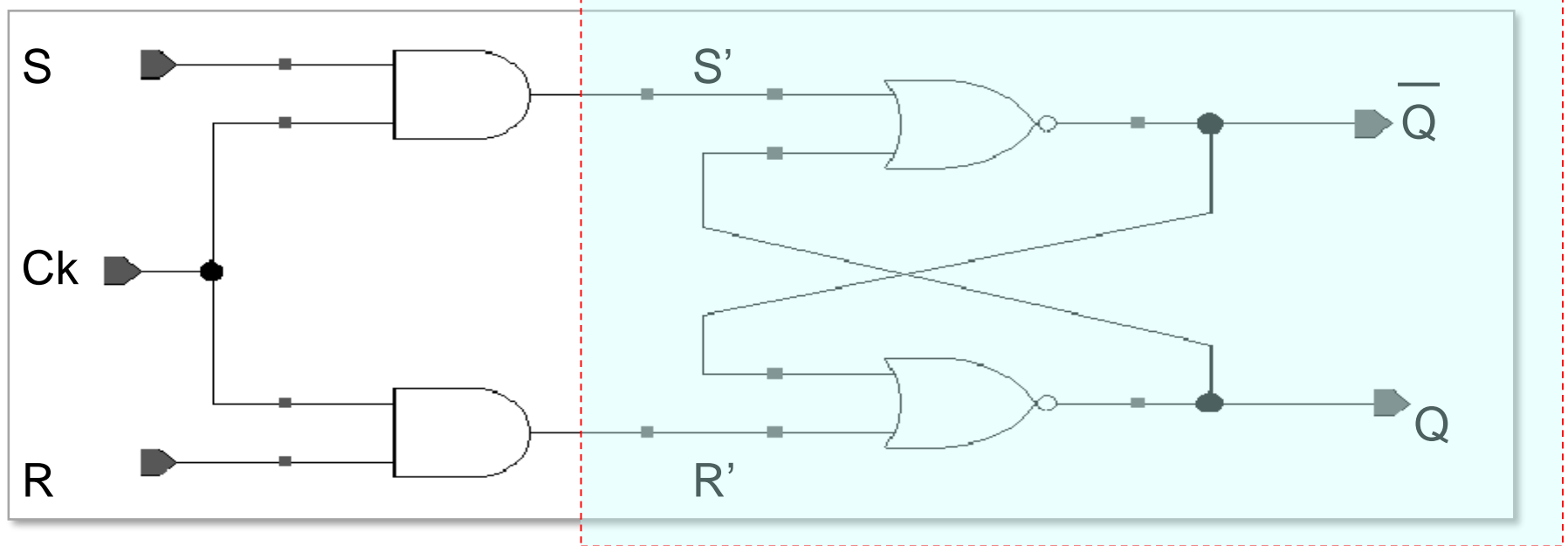
- t_1 i t_2 són els retards de les portes NOR. El problema apareix si l'entrada S canvia abans de que hagi canviat Q. L'interval entre t_s i t_2 les entrades de la porta NOR (1) estan a 0, per tant la sortida /Q valdrà 1. El comportament final és difícil de preveure.
- Cal definir una durada mínima del senyal. **Temps de manteniment:** t_{HOLD}

Latch RS (pany, nivell)

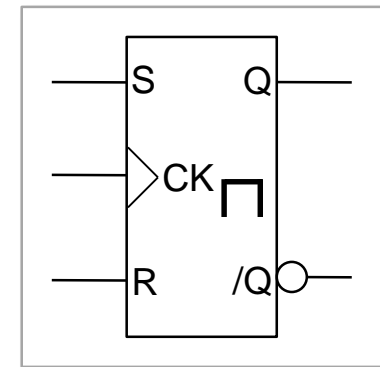
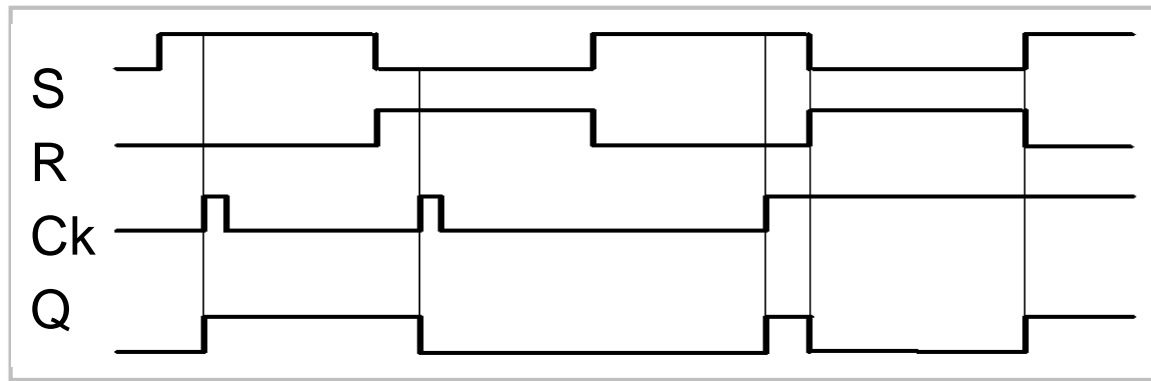
El funcionament d'un biestable es simplifica si els canvis de senyal es produeixen en instants de temps controlats per un **senyal de sincronització**, moltes vegades **periòdic** (rellotge).

Un biestable RS es pot sincronitzar amb un senyal de rellotge de forma molt senzilla afegint a les entrades S i R un senyal de rellotge, **CK**, mitjançant una porta AND

Mentre $Ck=0$, no està activat el biestable ($S'=R'=0$). Quan passa $Ck=1$ (i tota la estona que pren aquest valor) s'activen les entrades S i R.

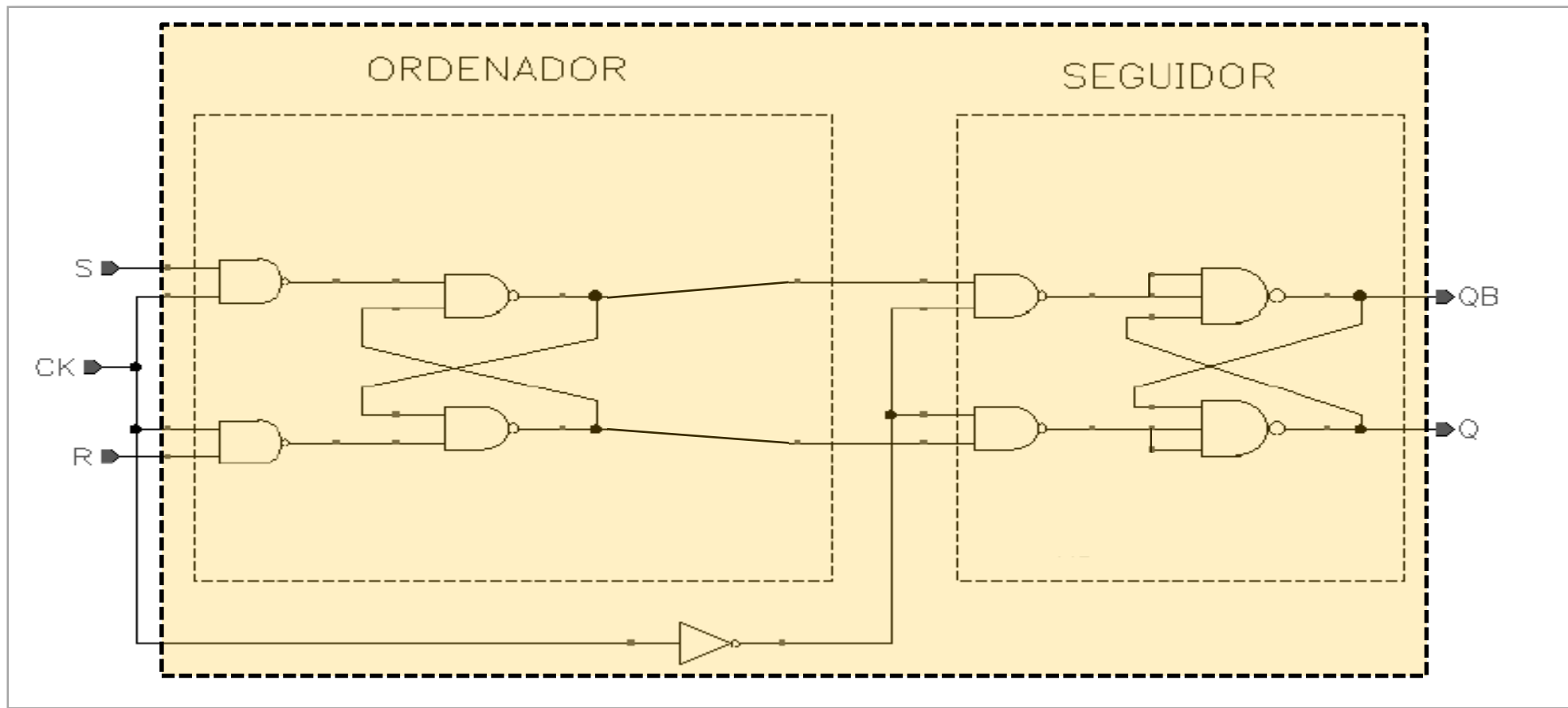

Flip-Flop (FF) ordenador-seguidor RS (master-slave)

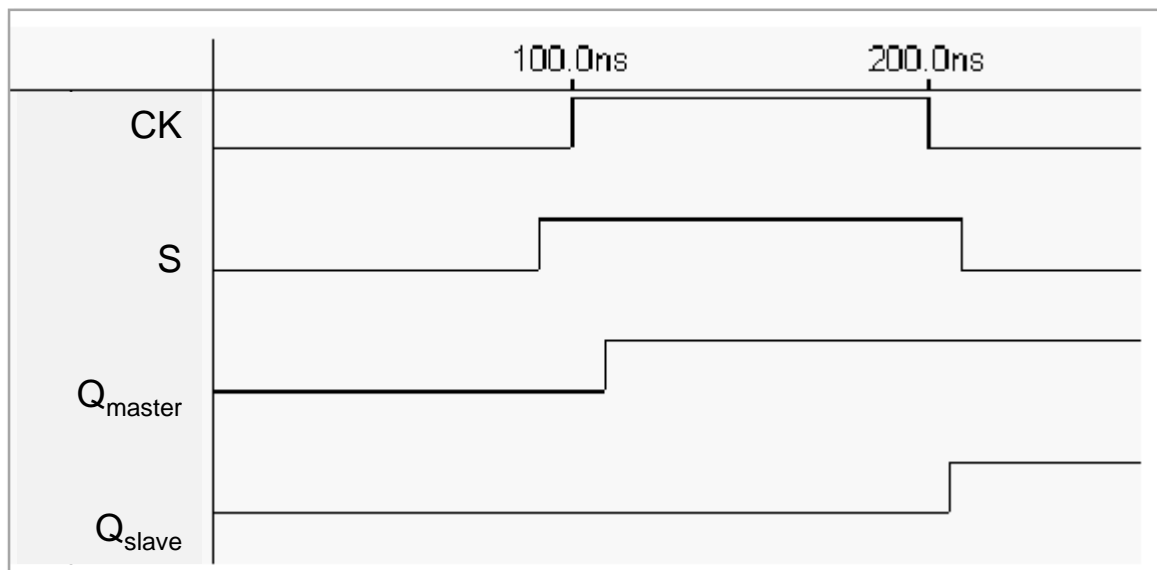
El funcionament del latch presenta el *problema* que es produeixen els canvis durant **tot** el temps en què el rellotge està a nivell alt i això pot afectar negativament quan tenim dos o més biestables connectats, la sortida d'un a l'entrada del següent (com a un registre de desplaçament).

Seria més interessant permetre *només 1 canvi d'estat per període de rellotge*. Això s'aconsegueix amb el **Flip-Flop** ordenador-seguidor (**MS**). Consisteix en connectar 2 biestables de forma que un d'ells canviï el seu estat durant l'estat alt de tensió i l'altre durant l'estat baix de tensió.

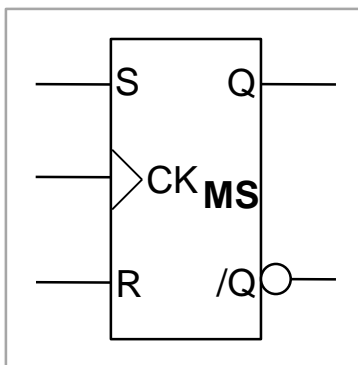
Flip-Flop
FF es produeix el canvi en un temps molt curt quasi instantani

Quan $Ck=1$, el biestable ordenador està activat i passarà a un estat a la sortida segons els valors de S i R. El seguidor està inactiu. Quan $Ck=0$, l'ordenador està inactiu i el seguidor està habilitat i té a les seves entrades les sortides de l'ordenador.

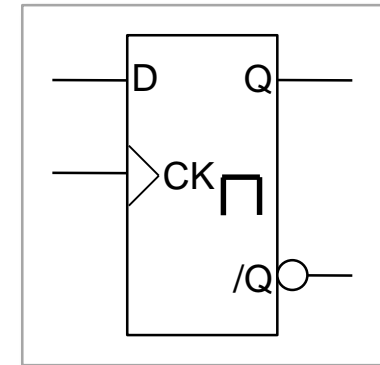
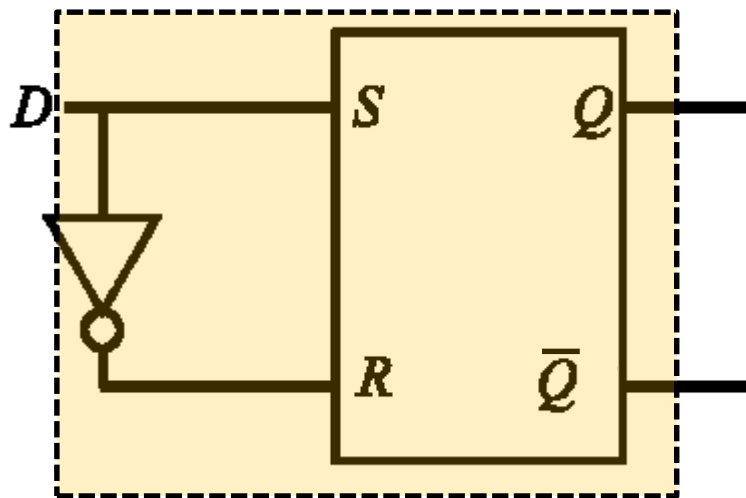

S	R	Q	Q ⁺
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	0
0	1	1	0
1	0	0	1
1	0	1	1
1	1	0	X
1	1	1	X

Latch D

Per tal d'evitar el problema del latch RS (que es posin simultàniament $S=R=1$), tenim el **latch D**, consistent en que $R=\bar{S}$ en tot moment. Anomenant $S=D$ (entrada de dades). L'esquema és el següent:

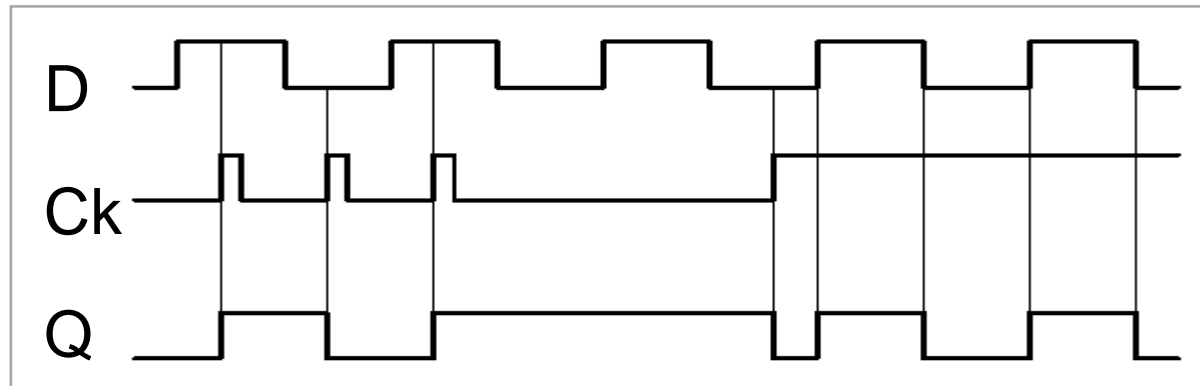
Buffer de memòria
o
Registre d'un bit

Les taules de veritat i d'excitació són:

D	Q⁺
0	0
1	1

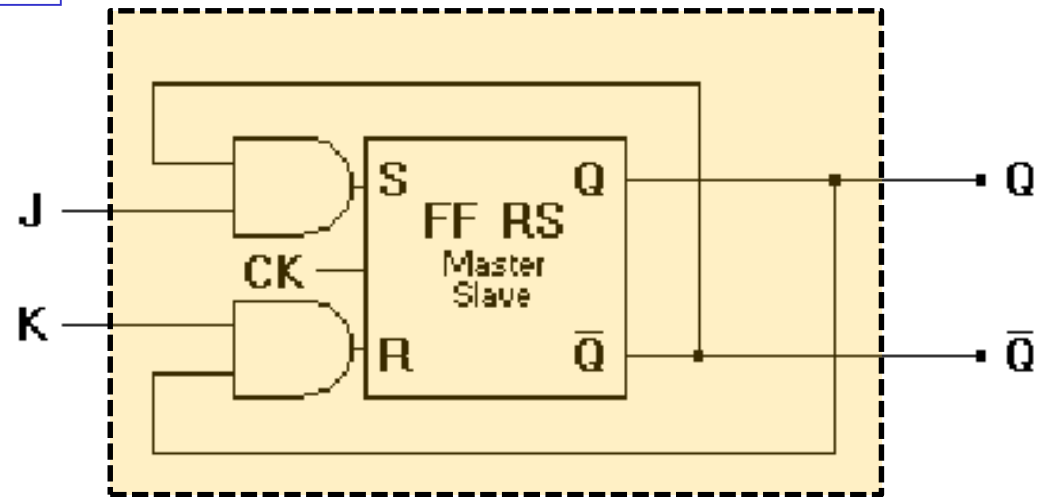
Q	Q⁺	D
0	0	0
0	1	1
1	0	0
1	1	1

Veiem que el latch **emmagatzema l'última dada entrada** a la única entrada (entrada D).

FF JK ordenador-seguidor

És una modificació del FF RS ordenador-seguidor que **permet l'estat $J=K=1$** amb resultat consistent amb la definició (valor de Q invers al valor de \bar{Q}).

Si $J=K=0$, $S=R=0 \Rightarrow$ el FF es manté a l'estat que estava

Si $J=1$ i $K=0$, $S=\bar{Q}$ i $R=0 \Rightarrow$ si $Q=0$, $S=1 \Rightarrow Q^+=1$
si $Q=1$, $S=0 \Rightarrow Q^+=1$

Si $J=0$ i $K=1$, $S=0$ i $R=Q \Rightarrow$ si $Q=0$, $R=0 \Rightarrow Q^+=0$
si $Q=1$, $R=1 \Rightarrow Q^+=0$

Si $J=K=1$, $S=\bar{Q}$ i $R=Q \Rightarrow$ si $Q=0$, $R=0$, $S=1 \Rightarrow Q^+=1$
si $Q=1$, $R=1$, $S=0 \Rightarrow Q^+=0$

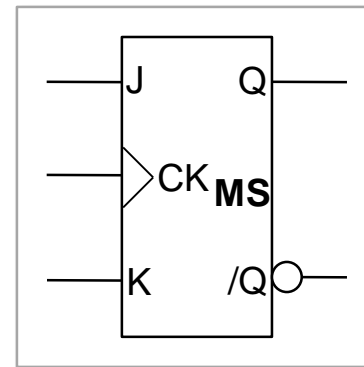
Les taules de veritat i d'excitació d'aquest FF són:

J	K	Q	Q ⁺
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	0
0	1	1	0
1	0	0	1
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

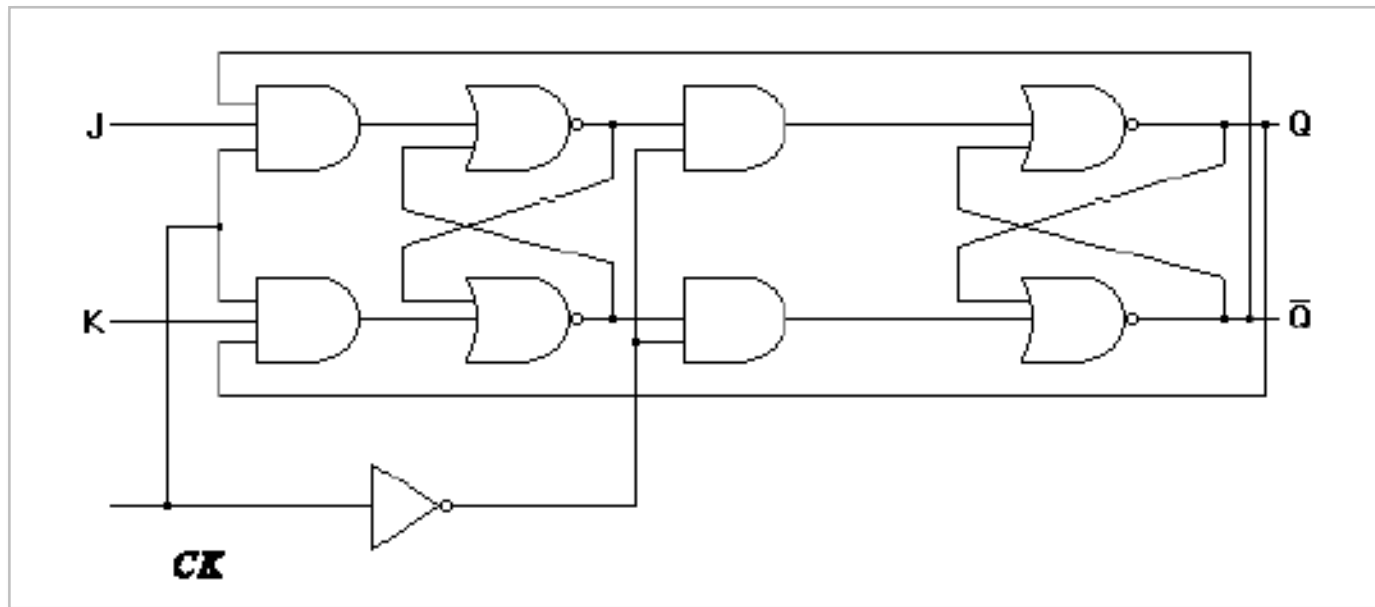
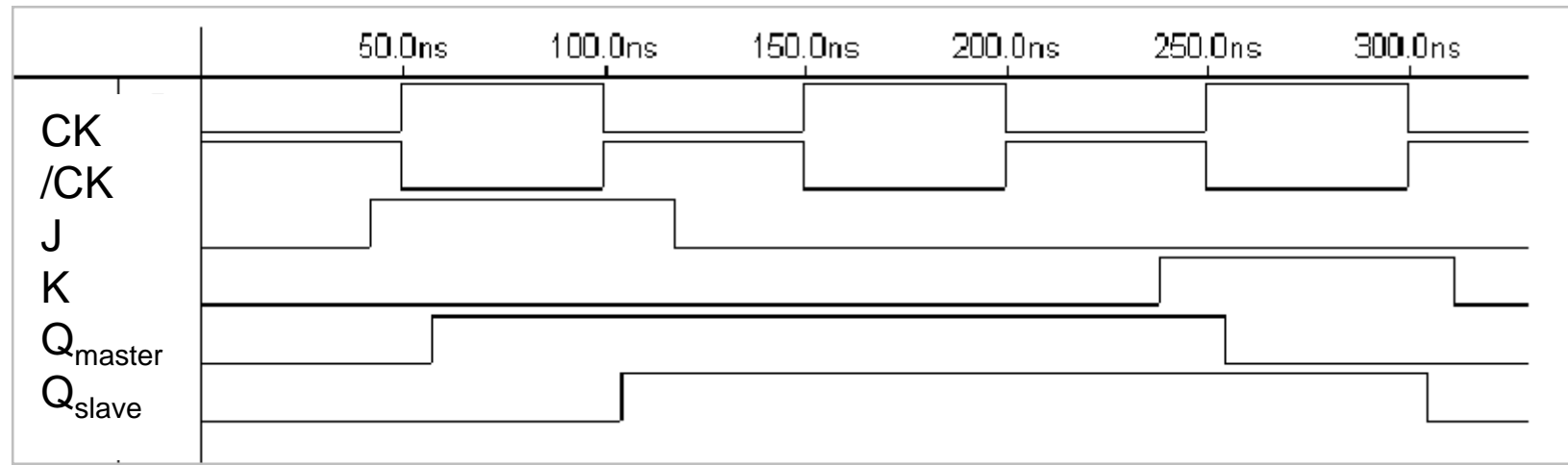
J	K	Q ⁺
0	0	Q
0	1	0
1	0	1
1	1	/Q

Q	Q ⁺	J	K
0	0	0	X
0	1	1	X
1	0	X	1
1	1	X	0

$$Q^+ = J \cdot \overline{Q} + \overline{K} \cdot Q$$

El cronograma del qual podem deduir el comportament és:

FF actiu per flanc (edge-triggered)

Aquests FF tenen la propietat que només permeten canvis durant un **temps molt curt**, cosa que permet d'eliminar sorolls i problemes de transicions en els FF.

Consisteix en que només són actius durant el canvi

- de 0 a 1, es diu de **flanc de pujada** o positive edge-triggered

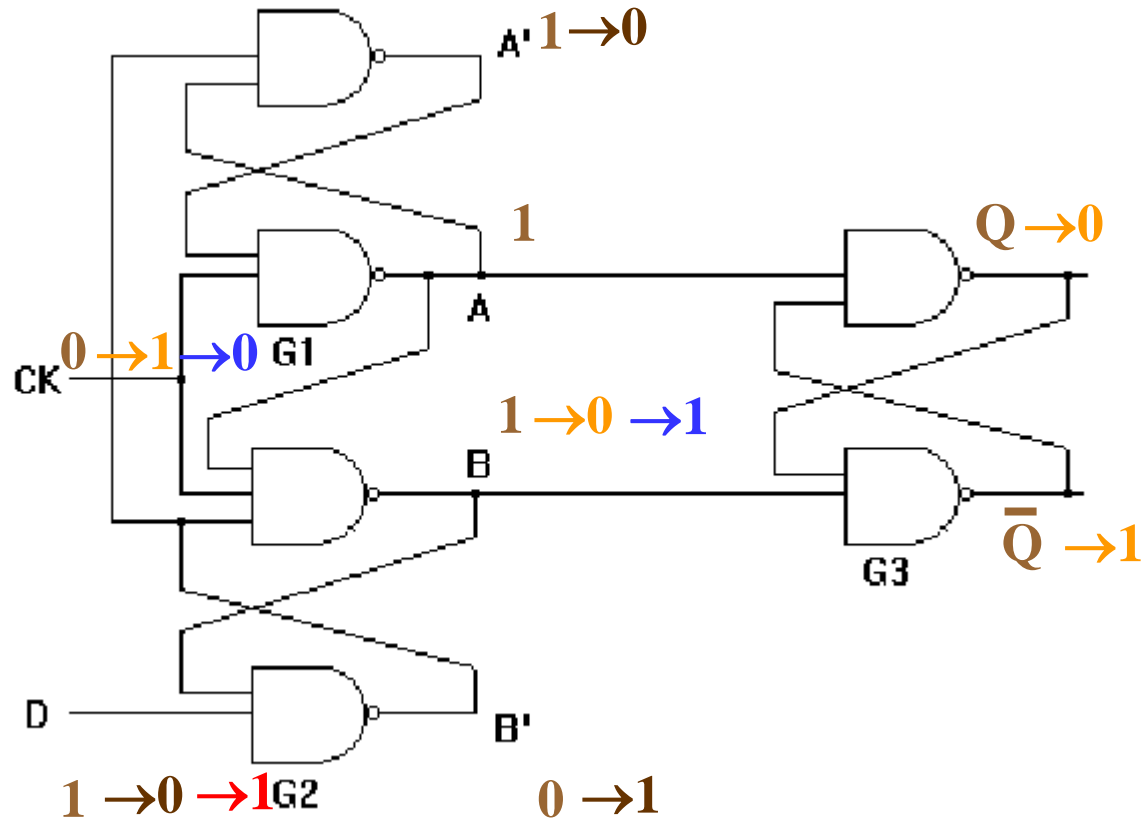

o

- de 1 a 0, es diu de **flanc de baixada** o negative edge-triggered

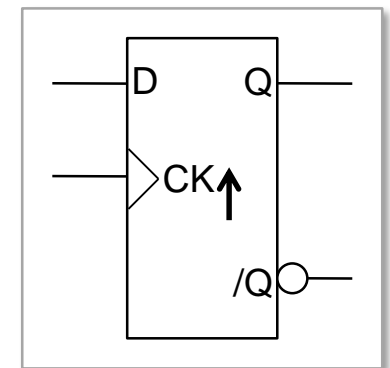
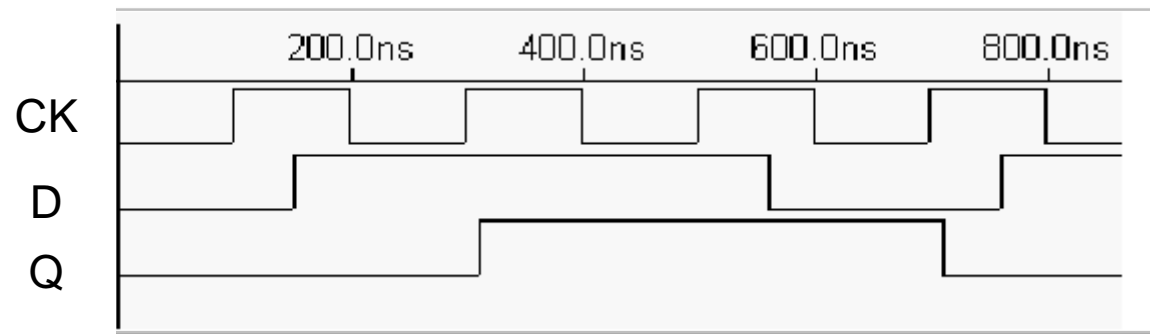
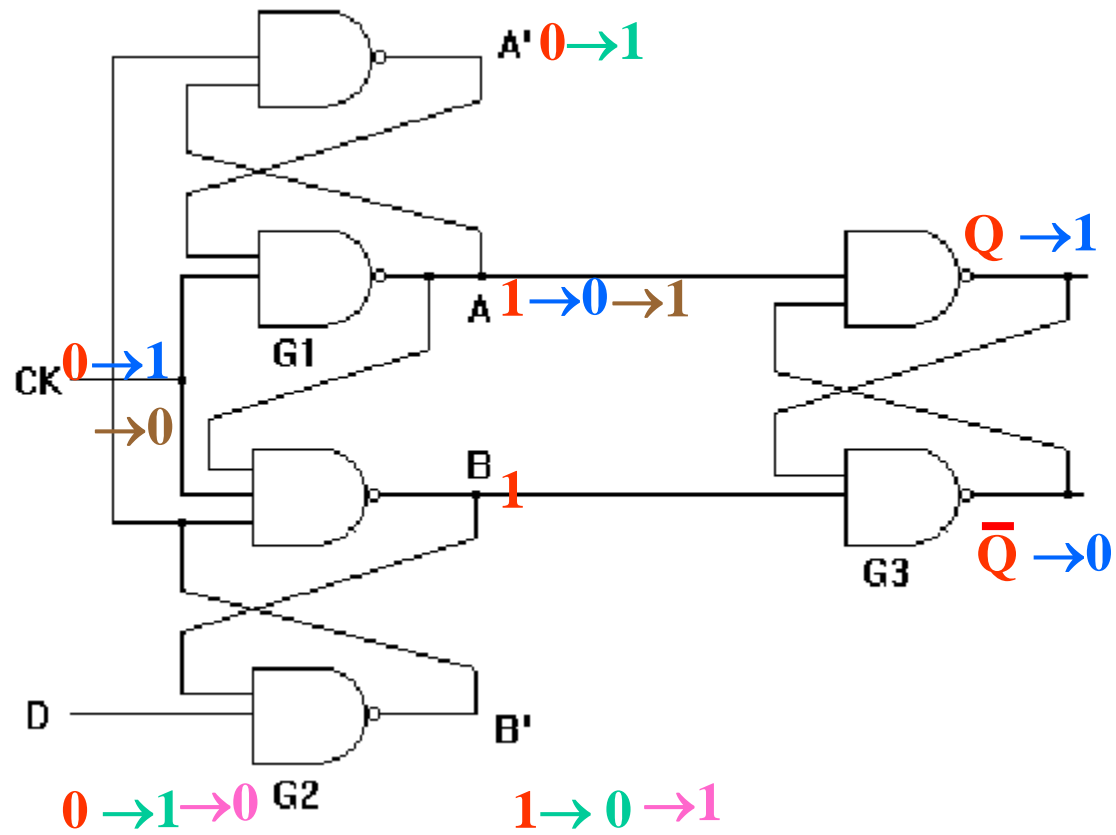

FF D positive edge-triggered

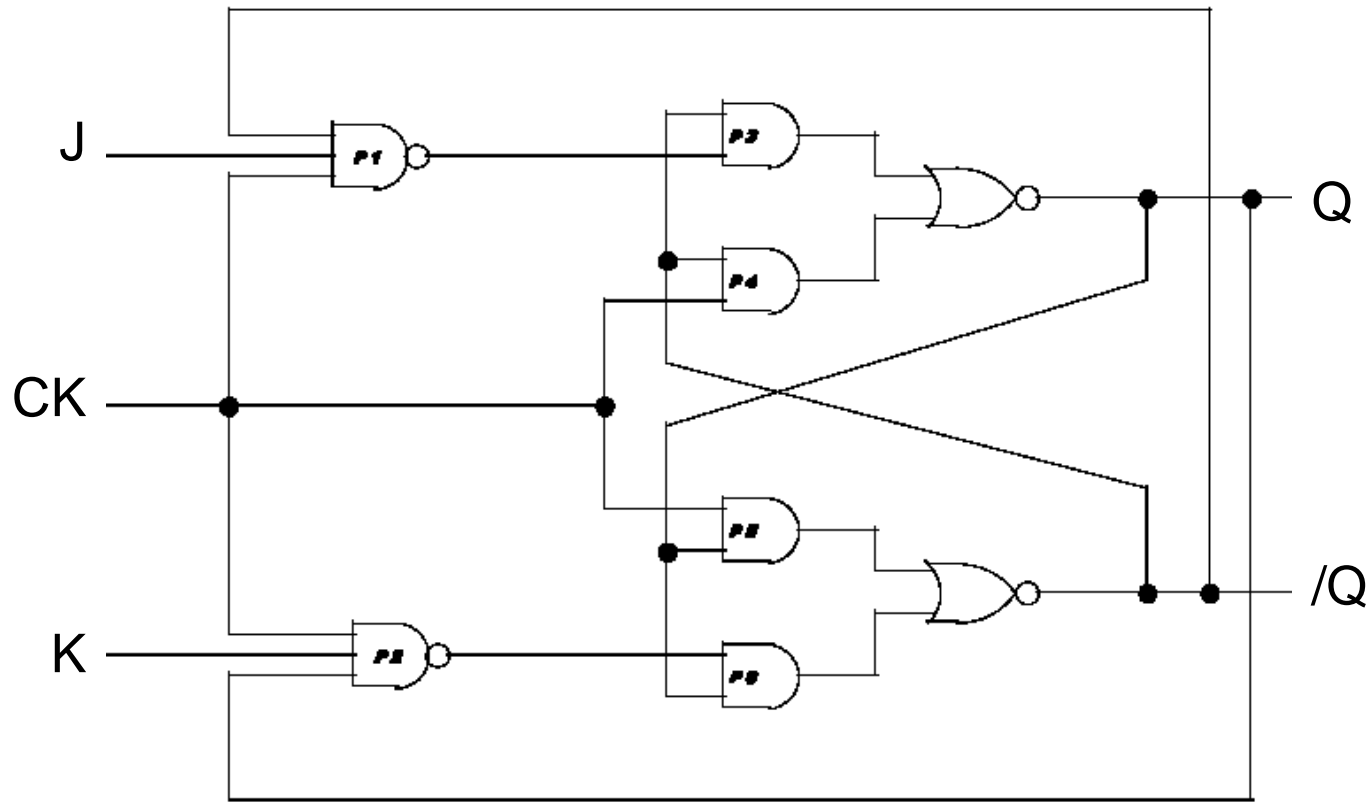

Aquest FF només commuta en **un temps molt curt** i, tal com es veu, és **insensible** a canvis mentre que el C_k val 1.

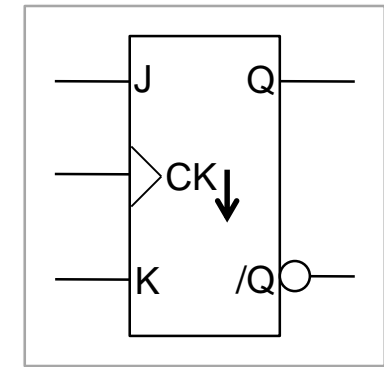
D	Q	Q ⁺
0	0	0
0	1	0
1	0	1
1	1	1

FF JK negative edge-triggered

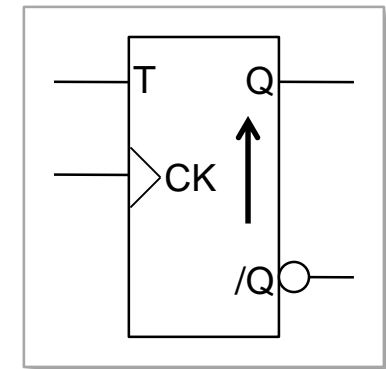
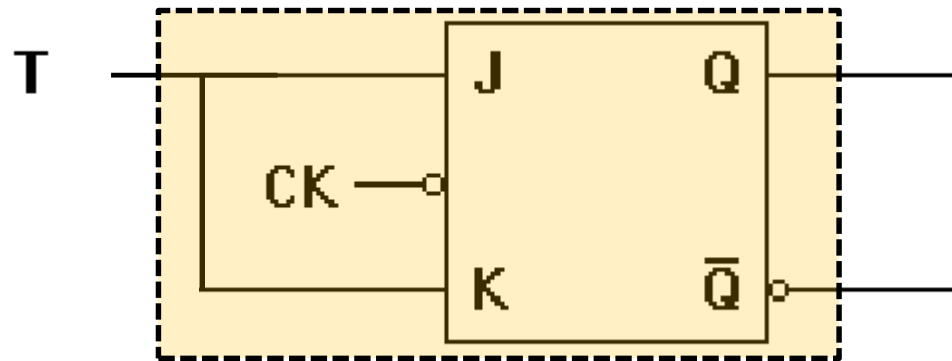
És actiu només per flanc de baixada.

FF T (toggle) positive edge-triggered

És un FF que té només una entrada T, tal que si **T=0 no canvia d'estat**, i si **T=1 l'estat següent serà el complementari de l'actual**. Si T continua a 1, el FF va canviant entre els estats 1 i 0.

Es pot construir a partir d'un FF JK on J=K.

$$Q^+ = T \cdot \bar{Q} + \bar{T} \cdot Q$$

T	Q^+
0	Q
1	\bar{Q}

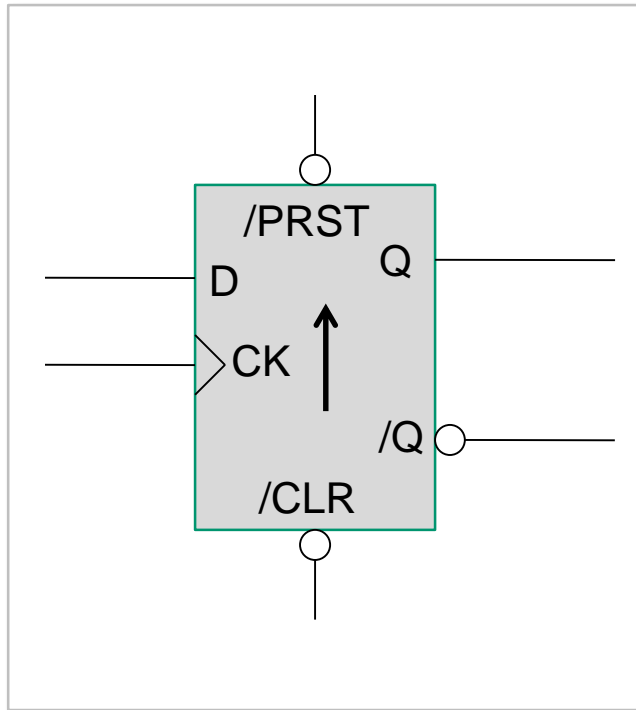
Entrades especials addicionals: entrades Asíncrones PRESET i CLEAR

PRESET (/PRST)

CLEAR (/CLR)

Posa el FF a **1** **asíncronament**

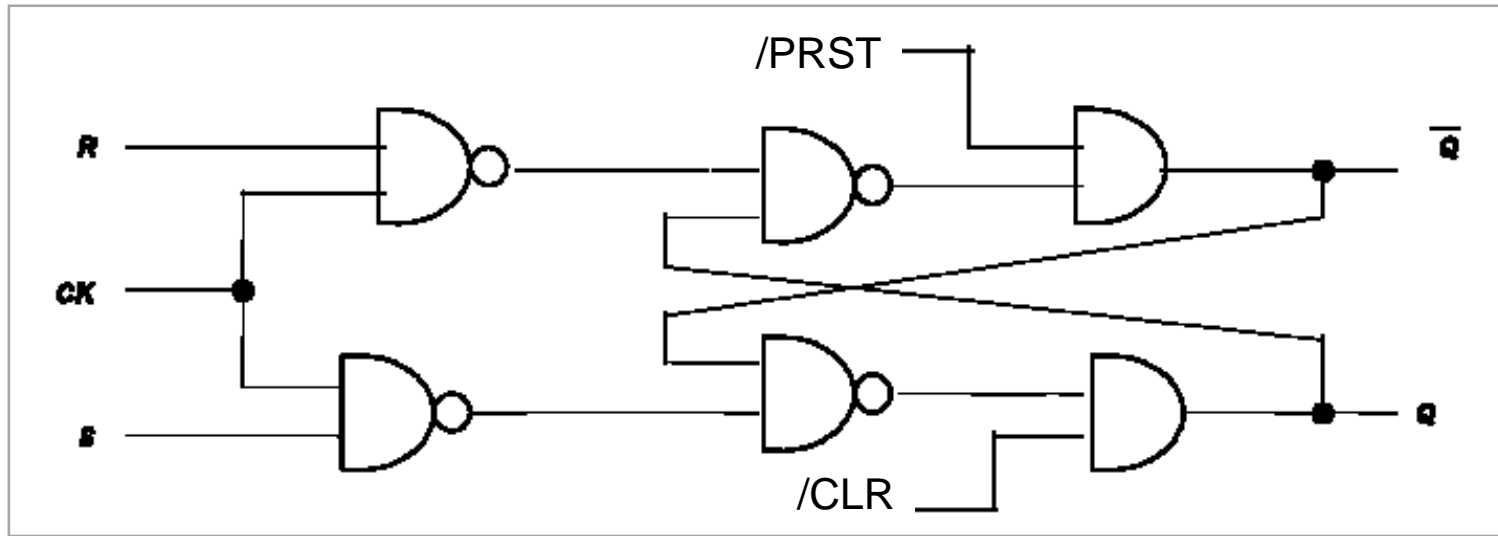
Posa el FF a **0** **asíncronament**

Exemple amb un Flip-Flop D *positive edge-triggered*

CK	D	/PRST	/CLR	Q ⁺
X	X	0	0	No permès
X	X	0	1	1
X	X	1	0	0
↑	0	1	1	0
↑	1	1	1	1
0, 1, ↓	X	1	1	Q

Exemple de disseny d'entrades asíncrones amb un Latch RS

$\overline{\text{PRST}}$	$\overline{\text{CLR}}$	Q^+
0	0	<i>No permès</i>
0	1	1
1	0	0
1	1	Sortida normal